

Жұмыс оқу бағдар
титулдық па

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.3/30

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті
Әлеуметтану және саясаттану кафедрасы

«Саясаттың стратегиялық талдауы» пәнінен
5В050200 «Саясаттану» мамандығының
студенттеріне арналған

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Павлодар

Кегль 14,
буквы
строчные,
кроме
первой
прописной

мандықтың элективті
пәндер каталогының
негізінде әзірленген
пәннің жұмыс оқу
бағдарламасын бекіту парағы

Нысан
ПМУ ҰС 7.18.3/34

БЕКІТЕМІН

ОЖ проректоры
_____ Пфейфер

Н.Э.

«__» _____

2011ж.

Құрастырушы: с. ғ.к., доцент _____ Елмұратов Ғ.Ж.

Әлеуметтану және саясаттану кафедрасы

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

«Саясаттың стратегиялық талдауы» пәні бойынша
5В050200 «Саясаттану» мамандығы студенттеріне арналған
оқу түрі жалпы орта білім негізіндегі күндізгі
Жұмыс бағдарламасы «__» _____ 2011ж. бекітілген
жұмыс оқу жоспарларының және мамандықтың элективті
пәндер каталогының негізінде әзірленді
С.Торайғыров атындағы ПМУ-ның Ғылыми кеңес отырысында
бекітілді
«29» қараша 2011 ж. №_3_ хаттама

Кафедраның жиналысында ұсынылған «24» қараша 2011 ж.
№_4_ хаттама
Кафедра меңгерушісі _____ Иренов Ғ.Н. «24» қараша
2011 ж.

Тарих және құқық факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі
жиналысында бекітілді
«25» қараша 2011 ж. хаттама №_4_

ОӘК төрағасы _____ Батталов К.К. «25» қараша
2011ж.

КЕЛІСІЛГЕН

Тарих және құқық
факультетінің деканы _____ Ақышев А.А. «__»
_____ 2011ж.

ОӘБ БЕКІТІЛДІ

ӘҚж/еЖБ бастығы _____ Варакута А.А. «__» _____
2011ж.

Университеттің оқу әдістемелік кеңесімен «29» қараша
2011ж. № 3 хаттама

1 Пәннің мақсаты

Саясаттың стратегиялық талдау принциптерін, ұғымдарың, жүзеге асырылу түрлерің зерделеу, саяси жүйелерінің діни, ұлттық, геосаяси, ауықымды ерекшеліктері арқылы; Қазақстан Республикасының Орта Азиядағы ең ірі мемлекет ретіндегі жүргізген саясатына талдау жасау.

Пәннің міндеттері

Осы бағамды зерделеу үрдісінде студент иерархиялық талдау әдісін, динамикалық жүйе әдістерін саясаттанудағы талдаудың ең тиімді әдістері ретінде білуі керек; саясаттың стратегиялық талдаудың теориялық және практикалық негіздерің ашып көрсету; саяси жанжалдарға баға беру үйренуі қажет.

Білуі тиіс:

- саясаттың стратегиялық талдау принциптерін, ұғымдарың, жүзеге асырылу түрлерің;
- саяси жүйелерінің діни, ұлттық, геосаяси, ауықымды ерекшеліктерін;
- иерархиялық талдау әдісін, динамикалық жүйе әдістерін саясаттанудағы талдаудың ең тиімді әдістерін;

Іскерлігі:

- Қазақстан Республикасының Орта Азиядағы ең ірі мемлекет ретіндегі жүргізген саясатына талдау жасау;
- саясаттың стратегиялық талдаудың теориялық және практикалық негіздерің ашып көрсету;
- саяси жанжалдарға баға беру.

2 Пререквизиттері

Берілген пәнді меңгеру үшін келесі пәндерді зерделеп оқу кезіндегі алған білімі, іскерлігі және дағдылары қажет:
теориялық саясаттану
әлеуметтану
саяси жүйелер және режимдер.

3 Постреквизиттері

Пәнді зерделеп оқу кезіндегі алған білімі, іскерлігі мен дағдылары келесі пәндерді меңгеру үшін қажет:
ішкі және сыртқы саясат
халықаралық қатынастар теориясы
әлемдік саясат және халықаралық қатынастар

ҚР ұлттық қауіпсіздігі.

4. Пәннің мазмұны

4.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№ п/п	Тақырыптың атауы	Сабақ түрлері бойынша байланыс (контактілік) сағаттар саны					
		Дәріс	Практикалық (сем)	лабораторлық	студиялық	жекеше	СӨЖ
1	Саясаттың стратегиялық талдаудың теориялық негіздері	2	2	-	-	-	6
2	Жүйелі модель арқылы құрастырылған стратегиялық жағдайлар	2	2	-	-	-	6
3	Талдау және жоспарлау деңгейлері	4	2	-	-	-	6
4	Саяси шешім шығару және қабылдау технологиялары	2	-	-	-	-	15
5	Саяси шешім дайындау және іске асыру әдістері	4	2	-	-	-	10
6	Стратегиялық талдау және саяси іс-әрекеттердің ұстанымдары	4	-	-	-	-	10

7	Мақсат қалыптастыру және сыртқы саяси жағдайларға болжам жасау әдістері	4	2	-	-	-	5
8	Стратегиялық талдау және саяси жанжалдарды басқару	2	2	-	-	-	10
9	Саяси шешім шығару барысындағы мақсат қою әдісі.	2	2	-	-	-	6
10	Саяси шешім қабылдау барысындағы қауіп және жауапкершілік	2	-	-	-	-	10
11	Саяси шешім шығару және қабылдау процесін ақпараттық қамтамасыздандыру	2	1	-	-	-	6
	БАРЛЫҒЫ	30	15	-	-	-	90

4.2. Пән тақырыптарының мазмұны

1 тақырып. Саясаттың стратегиялық талдаудың теориялық негіздері.

Стратегияның түп негізі және сұрақтары. Әскери және саяси стратегияның ара-қатынасы. Стратегияның теория және практикасы. Саясаттың стратегиялық талдаудың пәні. Макс Вебер: саяси беленділігінің теория және практикасы. Карла Юнгтің аналитикалық психологиясы. Қазіргі билеу концепциялары: П. Бурдьё және Р. Дарендорф. Стратегия соғысқа, басқару және саясатқа жүйелі көзқарас ретінде. Стратегиялық модель жасау саяси іс-әрекеттерінің интерпретациясының нысаны ретінде.

2 тақырып. Жүйелі модель арқылы құрастырылған стратегиялық жағдайлар.

Стратегиялық жағдай және саясатқа жүйелі көзқарас. Саяси жүйенің құрылымы. Иерархиялық процестерге талдау жасау әдістерінің іске асыруы. Жүйелі динамикаға талдау жасау әдістерінің іске асыруы.

3 тақырып. Талдау және жоспарлау деңгейлері.

Саяси жүйенің белсенділігі және билеу топтары. Саяси тәртіптің институционализациясы. Саяси режимдердің заңдылығы және қызметтері. Геостратегиялық кешендердегі билік үшін күрес. Лаңкестік. Лаңкестік ке

қарсы әрекеттердің стратегиялық негізі. Саясаттың стратегиялық талдаудың аймақтық деңгейі. Саясаттың стратегиялық талдаудың аудандық деңгейі.

4 тақырып. Саяси шешім шығару және қабылдау технологиялары.

Саяси шешім дайындау, шығару және қабылдау кезеңдері. Саяси шешім талаптары. Саяси шешім дайындау, шығару және қабылдау әдістерінің жалпы сипаттамасы және классификациясы. Саяси шешім дайындау, шығару және қабылдау барысындағы қателіктер.

5 тақырып. Саяси шешім дайындау және іске асыру әдістері.

Саяси шешім дайындау методологиясы. Саяси шешім дайындау теориясындағы екі көзқарас. Сыртқы саясаттың жүйелілік талдауы. Келешектің болжам нұсқаулары. Сыртқы саясаттың жағдайлары.

6 тақырып. Стратегиялық талдау және саяси іс-әрекеттердің үстанымдары.

Саясаттың стратегиялық талдаудың және саяси іс-әрекеттердің үстанымдарының мәні және түсініктері. Кластерлық талдаудың мәні және түсініктері. Кластерлық талдаудың алгоритмі.

7 тақырып. Мақсат қалыптастыру және сыртқы саяси жағдайларға болжам жасау әдістері.

Саяси шешім қабылдау барысындағы болашақтық тұжырымдама. Саяси шешім қабылдау барысындағы ойын теориясы. Мақсаттардың декомпозициясы. «Мақсат ағашың» құру үлгісі. Мақсаттардың санды бағалауы (квантификация). Саяси стратегияның қалыптасуы.

8 тақырып. Стратегиялық талдау және саяси жанжалдарды басқару.

Стратегиялық талдау және саяси жанжалдарды басқарудың мәні, мазмұны. Саяси жанжалдардың себептері. CASCION бағдарламасындағы саяси жанжалдардың факторларының классификациясы және топтастыру. Саяси жанжалға қатысушылардың алдыңғы ара-қатынастары. Саяси жанжалдардың этникалық себептері. Қатысушылардың ішкі саясаты. Саяси жанжалдардың оқшаулауы. Саяси жанжалға басқа мемлекеттердің қатысуы. Саяси жанжалдардың әскери-стратегиялық факторлары. Саяси жанжалға халықаралық, аймақтық ұйымдардың қатысуы (БҰҰ, ЕЫҚҰ). Саяси жанжалдардың экономикалық және ресурстік факторлары. Саяси жанжалға қатысушылардың сыртқы қатынастары.

9 тақырып. Саяси шешім шығару барысындағы мақсат қою әдісі.

Саяси шешім қабылдайтын саясаткерлердің мінез-құлықтың модельдері. Саяси шешім қабылдау барысындағы орталықтандыру және орталықсыздандыру.

10 тақырып. Саяси шешім қабылдау барысындағы қауіп және жауапкершілік.

Саяси шешім қабылдау барысындағы белгісіздік факторы. Қауіптің түрлері және түсінігі. Саяси шешім қабылдау барысындағы жауапкершілік.

11 тақырып. Саяси шешім шығару және қабылдау процесін ақпараттық қамтамасыздандыру.

Ақпарат басқару жүйесінің қоры ретінде. Ақпарат– дипломатияның маңызды қоры. Сыртқы саясаттағы ақпараттың қайнар көздері. ҚР сыртқы саясат жөніндегі ақпараттық жүйенің сипаттамасы.

Дәрістік тапсырмалардың мазмұны

№ 1 Тақырып. Саясаттың стратегиялық талдаудың теориялық негіздері.

1. Саясаттың стратегиялық талдаудың пәні.
2. Стратегиялық модель жасау саяси іс-әрекеттерінің интерпретациясының нысаны ретінде.

№ 2 Тақырып. Жүйелі модель арқылы құрастырылған стратегиялық жағдайлар.

1. Стратегиялық жағдай және саясатқа жүйелі көзқарас.
2. Жүйелі динамикаға талдау жасау әдістерінің іске асыруы.

№ 3 Тақырып. Талдау және жоспарлау деңгейлері.

1. Саяси жүйенің белсенділігі және билеу топтары.
2. Саяси тәртіптің институционализациясы.

№ 4 Тақырып. Саяси шешім шығару және қабылдау технологиялары.

1. Саяси шешім дайындау, шығару және қабылдау кезеңдері.
2. Саяси шешім дайындау, шығару және қабылдау барысындағы қателіктер.

№ 5 Тақырып. Саяси шешім дайындау және іске асыру әдістері.

1. Саяси шешім дайындау методологиясы.
2. Саяси шешім дайындау теориясындағы екі көзқарас.

№ 6 Тақырып. Стратегиялық талдау және саяси іс-әрекеттердің үстанымдары.

1. Саясаттың стратегиялық талдаудың мәні
2. Саяси іс-әрекеттердің үстанымдарының мәні және түсініктері.

№ 7 Тақырып. Мақсат қалыптастыру және сыртқы саяси жағдайларға болжам жасау әдістері.

1. Саяси шешім қабылдау барысындағы болашақтық тұжырымдама.
2. Саяси шешім қабылдау барысындағы ойын теориясы.

№ 8 Тақырып. Стратегиялық талдау және саяси жанжалдарды басқару.

1. Стратегиялық талдау және саяси жанжалдарды басқарудың мәні, мазмұны.
2. Саяси жанжалдардың себептері.

№ 9 Тақырып. Саяси шешім шығару барысындағы мақсат қою әдісі.

1. Саяси шешім қабылдайтын саясаткерлердің мінез-құлықтың модельдері.
2. Шешім қабылдау барысындағы орталықтандыру және орталықсыздандыру.

№ 10 Тақырып. Саяси шешім қабылдау барысындағы қауіп және жауапкершілік.

1. Саяси шешім қабылдау барысындағы белгісіздік факторы.
2. Қауіптың түрлері және түсінігі.

№ 11 Тақырып. Саяси шешім шығару және қабылдау процесін ақпараттық қамтамасыздандыру.

1. Ақпарат басқару жүйесінің қоры ретінде.
2. Ақпарат– дипломатияның маңызды қоры.

4.3. Семинарлық сабақтардың тізімдемесі және мазмұны

1) 1 тақырып. Саясаттың стратегиялық талдаудың теориялық негіздері.

1. Стратегия соғысқа, басқару және саясатқа жүйелі көзқарас ретінде.

2. Стратегиялық модель жасау саяси іс-әрекеттерінің интерпретациясының нысаны ретінде.

2) 2 тақырып. Жүйелі модель арқылы құрастырылған стратегиялық жағдайлар.

1. Иерархиялық процестерге талдау жасау әдістерінің іске асыруы.

2. Жүйелі динамикаға талдау жасау әдістерінің іске асыруы.

3) 3 тақырып. Талдау және жоспарлау деңгейлері.

1. Лаңкестік. Лаңкестік ке қарсы әрекеттердің стратегиялық негізі.

2. Саясаттың стратегиялық талдаудың аймақтық деңгейі.

3. Саясаттың стратегиялық талдаудың аудандық деңгейі.

4) 4 тақырып. Саяси шешім шығару және қабылдау технологиялары.

1. Саяси шешім дайындау, шығару және қабылдау әдістерінің жалпы сипаттамасы және классификациясы.

2. Саяси шешім дайындау, шығару және қабылдау барысындағы қателіктер.

5) 5 тақырып. Саяси шешім дайындау және іске асыру әдістері.

1. Сыртқы саясаттың жүйелілік талдауы.

2. Келешектің болжам нұсқаулары. Сыртқы саясаттың жағдайлары.

6) 6 тақырып. Стратегиялық талдау және саяси жанжалдарды басқару.

1. Саяси жанжалға қатысушылардың алдыңғы ара-қатынастары.

2. Саяси жанжалдардың этникалық себептері.

3. Қатысушылардың ішкі саясаты.

4. Саяси жанжалға басқа мемлекеттердің қатысуы.

7) 7 тақырып. Мақсат қалыптастыру және сыртқы саяси жағдайларға болжам жасау әдістері.

1. Мақсаттардың декомпозициясы. «Мақсат ағашың» құру үлгісі.

2. Мақсаттардың саңды бағалауы (квантификация).

3. Саяси стратегияның қалыптасуы.

8) 8 тақырып. Саяси шешім шығару және қабылдау процесін ақпараттық қамтамасыздандыру.

1. Сыртқы саясаттағы ақпараттың қайнар көздері.

2. ҚР сыртқы саясат жөніндегі ақпараттық жүйенің сипаттамасы.

4.4. Студенттердің өздік жұмысының мазмұны

4.4.1. СӨЖ түрлерінің тізімі. (оқу формасы – күндізгі)

№	СӨЖ түрі	Есеп беру	Бақылау түрі	Сағат
---	----------	-----------	--------------	-------

		ф ор м ас ы		к ө л е м і
1	Дәріс сабақтарына дайындық	Жұмыс дәпттері	Сабаққа қатысу	25
2	Семинар сабақтарына дайындық, үй тапсырмасын орындау	Жұмыс дәпттері	Сабаққа қатысу	25
3	Аудиторлық сабақтар мазмұнына кірмеген материалды меңгеру	Конспект	Ауызша жауап	36
4	Бақылау шараларына дайындық		АБ 1 АБ 2	4
	Барлығы			90

4.4.2. Студенттердің өздерінің оқып үйренулеріне арналған тақырыптардың тізімі

1) 1 тақырып. Саясаттың стратегиялық талдаудың теориялық негіздері.

Стратегияның түп негізі және сұрақтары. Әскери және саяси стратегияның ара-қатынасы. Стратегияның теория және практикасы Ұсынылатын әдебиет [5,6], 8-18 бет.

2) 2 тақырып. Жүйелі модель арқылы құрастырылған стратегиялық жағдайлар.

Стратегиялық жағдай және саясатқа жүйелі көзқарас Ұсынылатын әдебиет [2] 140-141 бет.

3) 3 тақырып. Талдау және жоспарлау деңгейлері.

Саяси жүйенің белсенділігі және билеу топтары Ұсынылатын әдебиет [6] 23-27 бет.

4) 4 тақырып. Саяси шешім шығару және қабылдау технологиялары.

Саяси шешім дайындау, шығару және қабылдау кезеңдері Ұсынылатын әдебиет [2] 76-86 бет.

5) 5 тақырып. Стратегиялық талдау және саяси жанжалдарды басқару.

Саяси жанжалдардың әскери-стратегиялық факторлары. Саяси жанжалға халықаралық, аймақтық ұйымдардың қатысуы (БҰҰ, ЕЫҚҰ). Саяси жанжалдардың экономикалық және ресурстік факторлары.

Ұсынылатын әдебиет [3] 102-128 бет.

6) 6 тақырып. Саяси шешім шығару барысындағы мақсат қою әдісі.

Саяси шешім қабылдау барысындағы орталықтандыру және орталықсыздандыру

Ұсынылатын әдебиет [7] 132-144 бет.

7) 6 тақырып. Стратегиялық талдау және саяси іс-әрекеттердің үстанымдары.

Кластерлық талдаудың мәні және түсініктері. Кластерлық талдаудың алгоритмі.

Ұсынылатын әдебиет [4,5] 30-48 бет..

8) 10 тақырып. Саяси шешім қабылдау барысындағы қауіп және жауапкершілік.

Саяси шешім қабылдау барысындағы жауапкершілік.

Ұсынылатын әдебиет [1] 22-134 бет.

Әдебиет тізімі

Негізгі:

1. Рахметов Қ. Саясаттану. Оқу құралы. А., 2010
2. Дегтярев А. А. Саяси талдау әдістері. М., 2008.
3. Ожиганов Э. Н. Саясаттын стратегиялық талдауы. М., 2009

Қосымша:

4. Әбсаттаров Р.Б. Салыстырмалы саясаттану: мәселеге жалпы көзқарас// Хабаршы. Тарих және саяси- әлеуметтік ғылымдар сериясы. Алматы: Абай атындағы АлМУ, 2008, №2.-104-123 беттер.
5. Әбсаттаров Р.Б. Саяси технологиялар: теория мен тәжірибе // Хабаршы. әлеуметтану және саяси ғылымдар серисы.- Алматы: Абай атындағы ҚазҰПУ, 2009, №1,2.- 64-82, 81- 104 беттер.
6. Балғымбаев А.С.Саясаттану . оқу құралы.-Алматы, 2011.- 302б.
7. Джон Локк. Басқару туралы екі трактат /Ауд.М.Ө.Иманбаев,- Алматы: Раритет, 2010.- 280б.

Мамандық
бағдарлама

Нысан
ПМУ ҰС 7.18.3/29

**мамандығының
көшірме**

5B050200 «Саясаттану»

Жұмыс оқу жоспарынаң

«Саясаттың стратегиялық талдауы» пәні

Оқыту форма сы	Пәннің көлемі				Семестр бойынша бақылау формасы				Сем естр	Семестр бойынша студенттердің жұмыс көлемі						
	кред итте р	академиялық сағат								кред итте р	Аудиториялық сабақтар (ак.сағат)			СӨЖ (ак. сағат)		
		барл ығы	ауд	СӨ Ж	емт иха н.	сын ақ	КП	КЖ			барл ығы	дәріс тер	тәж.	лаб	барл ығы	СӨЖ М
күндіз гі ЖОБ	3	135	45	90	4	-	-		4	3	45	30	15		90	45

Кафедра _____ меңгеруші
«24» _____ 11 _____ 2011 ж.

_____

Г.Н. Иренов